

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobce: **N. Q. T.,** zastoupeného Mgr. Alešem Dufkem, advokátem se sídlem Zlín, Bartošova 4341, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** Praha 7, Nad Štolou 3, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp.zn. 24 Az 291/2004, o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 4. 2004 č.j. OAM-1262/VL-10-05-2004, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. 7. 2004 č.j. 24 Az 291/2004–13,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 29. 7. 2004 č. j. 24 Az 291/2004 - 13 odmítl žalobu podanou žalobcem (dále i „stěžovatel“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 4. 2004 č.j. OAM-1262/VL-10-05-2004, kterým nebyl žalobci udělen azyl dle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR,

ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a zároveň bylo rozhodnuto, že se na něj nevztahuje překážka vycestování dle § 91 zákona o azylu.

V odůvodnění usnesení Krajský soud v Ostravě mimo jiné uvedl, že podání žalobce ze dne 26. 4. 2004 postrádalo náležitosti žaloby dle ustanovení § 71 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Soud proto v souladu s § 37 odst. 5 s. ř. s. usnesením vyzval žalobce, aby ve lhůtě jednoho měsíce vady podání odstranil, jelikož bylo podání žalobce zčásti v jazyce jiném než českém, soud žalobce dále vyzval, aby předložil překlad svého podání do českého jazyka, který je jazykem úředním. Současně soud žalobce poučil o tom, že nebude-li podání ve stanovené lhůtě doplněno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání odmítne. Usnesení bylo žalobci doručeno dne 6. 6. 2004, on však podání ve lhůtě ani později nedoplnil. Krajský soud tak měl za to, že v daném případě nelze v řízení pokračovat zejména z toho důvodu, že z podání žalobce vůbec není zřejmé označení výroků rozhodnutí, které napadá, a důvody, pro které považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, proto podání odmítl dle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s.

Stěžovatel podal proti citovanému usnesení Krajského soudu v Ostravě včas kasační stížnost, ve které uplatňuje důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Podle názoru stěžovatele platí i ve správním soudnictví zásada, že každý má právo jednat ve své mateřštině, proto jeho žaloba, i když byla podána ve vietnamštině, mohla být před krajským soudem projednána. I kdyby byl soud opačného názoru, neměl poučení o povinnosti odstranit vady návrhu žalobci zaslat v češtině, neboť bylo zcela evidentní, že žalobce česky neumí a výzvu nemůže pochopit. Stěžovatel navrhl napadené usnesení zrušit a kasační stížnosti přiznat odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadené usnesení Krajského soudu v Ostravě a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z předloženého soudního spisu ve věci vyplývá, že dne 28. 4. 2004 byla Krajskému soudu v Ostravě doručena žaloba ze dne 26. 4. 2004 podaná stěžovatelem proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 4. 2004 č.j. OAM-1262/VL-10-05-2004 o neudělení azylu, která byla zčásti sepsána v jazyce patrně vietnamském. Protože krajský soud nemohl dostatečně posoudit obsah této žaloby, vyzval stěžovatele usnesením ze dne 11. 5. 2004 č. j. 24 Az 291/2004 - 10 (vyhotoveným v jazyce českém), aby ve lhůtě jednoho měsíce od doručení usnesení předložil překlad žaloby do českého jazyka, a zároveň ji doplnil o označení výroků rozhodnutí, které napadá, a uvedení žalobních bodů. V usnesení byl stěžovatel také poučen, že nebude-li jeho podání (žaloba) ve stanovené lhůtě doplněno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání odmítne. Stěžovateli bylo usnesení s výzvou doručeno dne 6. 6. 2004, přičemž on na něj ve stanovené lhůtě ani později nijak nereagoval. Krajský soud v Ostravě tak měl za to, že v daném případě nelze v řízení pokračovat, a usnesením ze dne 29. 7. 2004 č. j. 24 Az 291/2004 - 13 žalobu stěžovatele odmítl.

V kasační stížnosti stěžovatel namítá nezákonnost předmětného usnesení o odmítnutí žaloby, neboť ze strany krajského soudu došlo k porušení zásady, že každý má právo jednat ve své mateřštině, a to zejména když zaslal stěžovateli výzvu k odstranění vad žaloby v českém jazyce, který stěžovatel neovládá.

Článek 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod stanoví, že kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočníka. Soudní řád správní sám neobsahuje konkrétní ustanovení o právu účastníků jednat před soudem ve své mateřštině, se zřetelem k ustanovení § 64 s. ř. s. (podle něhož nestanoví-li s. ř. s. jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení prvé a třetí části občanského soudního řádu), je třeba postupovat podle ustanovení § 18 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění (dále jen „o. s. ř.“). Podle ustanovení § 18 odst. 1 o. s. ř. mají účastníci v občanském soudním řízení rovné postavení. Mají právo jednat před soudem ve své mateřštině. Soud je povinen zajistit jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv. Podle ustanovení § 18 odst. 2 o. s. ř. účastníku, jehož mateřštinou je jiný, než český jazyk, soud ustanoví tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. Totéž platí, jde-li o ustanovení tlumočníka účastníku, s nímž se nelze dorozumět jinak, než znakovou řečí. Z posledně citovaného ustanovení tedy vyplývá, že ustanovení tlumočníka není automatickým úkonem soudu, jehož účastníkem je cizinec. Potřeba tlumočníka musí být zcela zjevná a musí z řízení vyplynout sama, tedy bez toho, aby soud aktivně zjišťoval, zda jsou naplněny podmínky stanovené v § 18 odst. 2 o. s. ř.

Nejvyšší správní soud především odkazuje na stanovisko pléna Ústavního soudu České republiky sp. zn. Pl.ÚS – st.20/05 ze dne 25. 10. 2005 o tom, že základní právo garantované čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod nedopadá na písemný styk soudu s účastníky řízení a naopak. Nejvyšší správní soud také považuje za vhodné k výkladu ustanovení § 18 občanského soudního řádu v souladu se svou ustálenou judikaturou uvést, že účastník, který neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočníka v případě nařízení ústního jednání před soudem, aby byl informován o obsahu jednání, které se za jeho přítomnosti vede, nemá však právo obracet se písemně na soud v cizím jazyce, proto je třeba písemnosti zasílané soudu v cizí řeči opatřit překladem do českého jazyka.

V projednávané věci byla krajskému soudu stěžovatelem předložena žaloba (tzn. písemné podání), jež byla z části sepsána v české jazyce, zčásti v jazyce jiném než českém a rovněž byla stěžovatelem podepsána. Nejvyšší správní soud má za to, že v této části soudního řízení nevyšla najevo potřeba ustanovit stěžovateli tlumočníka, a to konkrétně potřeba přeložit do mateřského jazyka stěžovatele usnesení soudu s výzvou k předložení překladu a doplnění jeho žaloby, a krajský soud nikterak nepochybil, zaslal-li stěžovateli předmětné usnesení vyhotovené pouze v českém jazyce. Postup krajského soudu je zcela v souladu s výše citovaným stanoviskem Ústavního soudu. Ke splnění požadavku ustanovení § 18 odst. 2 o. s. ř. nedošlo ani později, neboť stěžovatel na výzvu krajského soudu k předložení překladu žaloby a jejího doplnění nijak nereagoval (například nesdělil soudu, že výzvě neporozuměl, či nepožádal výslovně o ustanovení tlumočníka).

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud neshledal oprávněným stěžovatelem uplatněný důvod podání kasační stížnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. spočívající v nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu, proto kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Jelikož stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (ustanovení § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (ustanovení § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. února 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu